

har det nødvendige kendskab til de rettigheder, som tvangen udløser.

Da det imidlertid ikke af Sundhedsministeriets pjeces udtrykkeligt fremgår, hvortil man klager over udarbejdelsen af koordinationsplaner og udveksling af oplysninger om private forhold, stillede tilsynet sundhedsministeren spørgsmål herom. Efter at have redegjort for baggrunden for, at klageadgangen vedrørende de nævnte forhold ikke er medtaget i pjecen, tilføjede sundhedsministeren:

»Der kan imidlertid være behov for skriftlig information om klageadgang i forbindelse med udskrivningsaftaler og koordinationsplaner og udveksling af oplysninger i tilknytning hertil. Efter fornyet overvejelse finder ministeriet, at denne information formentlig mest hensigtsmæssigt vil kunne udbredes ved at omtale forholdet i ministeriets pjeces »Tvang i psykiatrien – om psykiatriske patienters rettigheder ved tvangsindgreb«, selvom forholdet som nævnt ikke vedrører patienters forhold under et tvangsindgreb.

Ministeriet er derfor indstillet på at medtage denne information ved førstkommende nyudgivelse eller genoptryk af pjecen.«

3.9. Dødsfald

Tilsynet fik i forbindelse med sine besøg på Rigshospitalets Psykiatriske Afdeling O og Sct. Hans Hospital, jf. afsnit 4.1. og 4.2., oplyst af Hovedstadens Sygehusfællesskab, at henholdsvis 5 og 30 patienter siden 1. januar 1996 er afgået ved døden, medens de har været indlagt de nævnte steder.

Idet tilsynet bemærkede, at det ikke er muligt for tilsynet at vurdere, om hyppigheden af dødsfald blandt psykiatriske patienter på Rigshospitalets Psykiatriske Afdeling O og Sct. Hans Hospital afspejler den generelle hyppighed af dødsfald blandt psykiatriske patienter på landets psykiatriske sygehuse og afdelinger, henledte tilsynet såvel Folketingets Sundhedsudvalgs som sundhedsministerens opmærksomhed på forholdet. Sundhedsministeren har i et svar til Folketingets Sundhedsudvalg kommenteret forholdet og i den forbindelse bl.a. udtalt:

»Der kan (...) sættes spørgsmålstegn ved, hvorvidt en måling af hyppigheden af dødsfald kan anvendes til at sige noget om f.eks. behandlingskvaliteten på et psykiatrisk sygehus eller en psykiatrisk afdeling.

Der er ikke en entydig sammenhæng mellem få dødsfald på et psykiatrisk sygehus eller en psykiatrisk afdeling og god kvalitet i behandlingen. Få dødsfald på en psykiatrisk afdeling kan f.eks. være et tegn på dårlig behandlingskvalitet, hvis patienterne fra afdelingen hyppigere begår selvmord efter udskrivelse end på andre tilsvarende psykiatriske afdelinger.

Jeg har noteret mig oplysningerne fra § 71-tilsynet vedrørende hyppigheden af dødsfald blandt psykiatriske patienter på henholdsvis Rigshospitalets psykiatriske afdeling O og Sct. Hans Hospital, men finder på baggrund af ovenstående ikke anledning til at foretage mig yderligere.«

3.10. Udslusningstilbud

Tilstrækkeligt mange og differentierede udslusningstilbud i form af bl.a. midlertidige og længerevarende botilbud er i mange tilfælde en afgørende forudsætning for, at patienter efter udskrivning fra psykiatrisk afdeling socialt og helbredsmæssigt kommer videre på en tilfredsstillende måde.

Det er derfor af stor betydning, at der er tilstrækkeligt mange og differentierede udslusningstilbud, herunder ikke mindst midlertidige og længerevarende botilbud. Således er der da også i servicelovens kapitel 18 fastsat regler om botilbud.

3.10.1. Overbelægning eller uhensigtsmæssig tidlig udskrivning

På baggrund af sine besøg på psykiatriske afdelinger udtalte tilsynet i et brev til socialministeren bl.a.:

»§ 71-tilsynet skal (...) henlede din opmærksomhed på, at tilsynet bl.a. på baggrund af sine besøg på psykiatriske afdelinger har fået det indtryk, at der mange steder i landet ikke er tilstrækkeligt mange og differentierede udslusningstilbud. Dette forhold stiller de psykiatriske afdelinger over for valget mellem at beholde færdigbehandlede patienter med overbelægning til følge og at udskrive patienter på et uhensigtsmæssigt tidligt tidspunkt for at undgå overbelægning.

Ingen af disse valgmuligheder er tilfredsstillende, idet overbelægning på den ene side vanskeliggør den behandlingsmæssige indsats og øger risikoen for tvangsanvendelse, og uhensigtsmæssig tidlig udskrivning på den anden